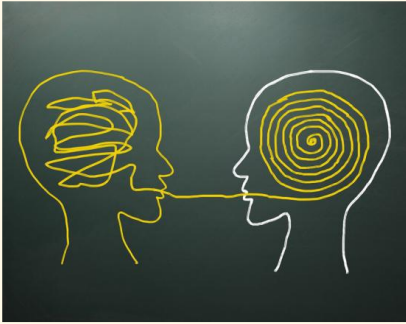

WAARHEID IN DIALOOG

Bent u weleens geconfronteerd met een dilemma tussen twee uiteenlopende standpunten? Bevindt u zich soms in situaties waarin verschillende belangen, godsdienstige opvattingen of ethische perspectieven elkaar kruisen? Het spanningsveld tussen links en rechts, recht en misdaad, of tussen een straffende en genadige god kan complexe vragen oproepen.

In het Johannesevangelie wordt beschreven hoe deze vraagstukken de Romeinse prefect Pontius Pilatus bezighielden. Geconfronteerd met de keuze tussen de beweringen van Jezus en de beschuldigingen van de Joodse menigte, manoeuvreerde Pilatus letterlijk en figuurlijk tussen twee werelden (1). Hij nam een bemiddelende rol aan en trachtte de ware identiteit van Jezus te doorgronden. De onontkoombare vraag van Pilatus, "Wat is de waarheid?" (2) bleef echter onbeantwoord. In een poging zelf een antwoord op die vraag te formuleren, pleitte hij na enige tijd voorzichtig voor de vrijlating van Jezus. (3) Desalniettemin werd hij geconfronteerd door belangenverstremgeling, met als breekpunt het argument dat de vrijlating van Jezus hem tot vijand van de keizer zou maken (4). Deze druk leidde uiteindelijk tot de veroordeling van de man van Nazareth, ondanks zijn onschuld (5).

Wellicht heeft u zelf weleens een vergelijkbare positie ervaren, waarin het een uitdaging was om te bepalen welke zijde van het verhaal de waarheid bevatte. Het besef dat de zoektocht naar waarheid vaak gepaard gaat met complexiteit en nuance, is mogelijk niet vreemd voor u. Hoewel het voor de lezer wellicht evident lijkt wat Pilatus had moeten doen, was dit voor hem geen eenvoudige kwestie. Dialoog bood hem de mogelijkheid een sprankje waarheid op te vangen en Jezus vrij te spreken. Maar zelfs dat liet hij na enkele pogingen achterwege. Reputatie en eigenbelang leidden hem uiteindelijk, wat resulteerde in een onrechtvaardig oordeel.

Evenals Pilatus destijds, kunnen we lering trekken uit het belang van voortdurende dialoog, het kritisch bevragen van standpunten en het vermijden van belangenverstremgeling. In een wereld van diverse perspectieven en overtuigingen is een voortdurende zoektocht naar begrip en dialoog essentieel om hopelijk een glimp van waarheid te ervaren. Wordt Jezus niet omschreven als "de weg, de waarheid en het leven" (6)? Dit vers verbeeldt waarheid in de vorm van een persoon. Het ademt, beweegt, spreekt en zwijgt, begeeft zich tussen de mensen, gaat in dialoog. Zoals men geen eigendom over een persoon kan hebben, onttrekt waarheid zich aan bezit. Zoek het in gesprek of gebed en laat niemand dit verbreken. Want waar geen dialoog is, ontbreekt waarheid.

"For life to be liveable, truth on earth cannot be what it is in heaven. Truth in heaven may be platonic – eternal, harmonious, radiant. But man cannot aspire to such truth, and if he does, he will create conflict not peace. Men kill because they believe they possess the truth while their opponents are in error. In that case, says God, throwing truth to the ground, let human beings live by a different standard of truth, one that is human and thus conscious of its limitations. Truth on the ground is multiple, partial. Fragments of it lie everywhere. Each person, culture and language has part of it; none has it all. Truth on earth is not, nor can it aspire to be, the whole truth. It is limited, not comprehensive; particular, not universal. When two propositions conflict it is not necessarily because one is true the other false. It may be, and often is, that each represents a different perspective on reality, an alternative way of structuring order, no more and no less commensurable than a Shakespeare sonnet, a Michelangelo painting or a Schubert sonata. In heaven there is truth; on earth there are truths. Therefore each culture has something to contribute."(Jonathan Sacks) (7)

SACKS Jonathan, *The Dignity of Difference: how to avoid the clash of civilizations*, London, Bloomsbury Continuum, 2003.

ZUMSTEIN Jean, *L'évangile selon Saint-Jean (13-21), Commentaire du Nouveau Testament 4b*, Genève, Labor et Fides, 2007.

1. *L'évangile selon Saint-Jean (13-21), Commentaire du Nouveau Testament 4b*, pp 217-220
2. Joh 18:38
3. Joh 18:38; Joh 19:4,12
4. Joh 19:12
5. Joh 19:16
6. Joh 14:6
7. *The Dignity of Difference*, pp. 64-65